

ERANDIOKO EUSKARA SUSTATZEKO IV. EKINTZA PLANA DISEINATZEKO PARTAIDETZA PROZESUA

MERKATARITZAREN EREMUA

LEHEN SAIOAREN MEMORIA 2017-10-25

NON: Udaletxean, Altzagan.

NOIZ: 2017ko urriaren 25an, 14:30etan.

PARTE HARTZAILEAK: 5 pertsona; 5 emakumezko.

EUSKARA ZERBITZUA: Fernando Simón.

EUSKARA ZINEGOTZIA: Egokiñe Angulo.

AZTIKER: Ekhi Zubiria eta Markel Ormazabal.

1. SARRERA ETA ONGI ETORRIA

Euskara Zerbitzuko teknikariak ongi etorria egin die lan saiora etorri diren lagunei, eta jarraian, Aztikerreko dinamizatzaileek saioaren nondik norakoak azaldu dituzte.

Batetik, lan saioa Erandion Euskara Sustatzeko IV. Ekintza Plana diseinatzeko parte hartze prozesuaren baitan kokatu dute. Prozesuak bi helburu nagusi ditu:

- Erandion Euskara Sustatzeko III. Ekintza Plana baloratu.
- Erandion Euskara Sustatzeko IV. Ekintza Plana diseinatu.

Prozesua iraila eta abendua artean garatuko da, eta parte hartze saioei dagokionean, hauek urria eta azaroan burutuko dira. Urriko saioetan III. ESEP baloratu eta IV. ESEP-k jaso beharko dituen erronkak identifikatzen hasteko lehen hurbilpena egingo da; azaroko saioetan, berriz, erronka hauetan sakonduko da.

Prozesuaren lanak lau eremu nagusiren arabera antolatu dira: Kultura; Hezkuntza; Kirola; eta Merkataritza. Lan saio guztiak irekiak izango dira eta elkarte nahiz norbanakoek edozein eremutan parte hartu ahal izango dute. Honez gain, azpimarra berezia egingo da bai euskalgintza eta bai Erandioko Udaleko sail ezberdinetako langileak (teknikariak eta zinegotziak) saioetan parte hartzeko.

Honela, urriko lan saioen egutegia aurkeztu da:

EREMUA	NOIZ	NON
KULTURA	Urriak 10 asteartea 18:30etan	ASTRABUDUKO ANBULATEGI ZAHARRA
HEZKUNTZA	Urriak 17 asteartea 18:30etan	ASTRABUDUKO ANBULATEGI ZAHARRA
KIROLA	Urriak 25 asteazkena 18:30etan	ALTZAGAKO KIROLDEGIA
MERKATARITZA	Urriak 25 asteazkena 14:30etan	UDALETXEAN

Azkenik, gaurko lan saioan jarraituko den lan eskema aurkeztu dute dinamizatzaileek. Aurkezpenekin batera bi ariketa talde dinamika proposatu dira.

2. EUSKARAREN BILAKAERA ERANDION

Prozesuaren eta lanaren abiapuntutzat "Euskararen bilakaera Erandion. Datu estatistikoaren ustiaketa, 2017" azterlaneko emaitzak erabiliko dira. Azterlana 2017ko maiatza eta ekaina artean gauzatu da eta ondorengo helburuak izan ditu oinarri:

- Erandioko herritarrek duten euskara gaitasuna, lehen hizkuntza, etxeko hizkuntza edota kaleko erabilera gaur egun zenbatekoa den aztertzea.
- Aipatu ezaugarri hauen bilakaera zein izan den aztertzea (1981etik gaur egun arte).
- Aipatu ezaugarri hauek Erandioren inguruarekin konparatzea, hala nola, eskualdearekin edota Bizkaiarekin.
- Erandioko euskararen inguruko bestelako datuen egoera edo bilakaeraren azterketa (hezkuntza eredia, helduen euskalduntzea-alfabetatzea,...)

Dinamizatzaileek azaldu dute Erandioko udaleko webgunean azterlan guztia irakurtzeko aukera dagoela. Lehen talde dinamika errazteko, ostera, saiora gerturatu diren lagunei azterlanaren laburpen bat banatu zaie.

Azterlanaren emaitzek aurkezten duten errealitatea lau datuen bitartez laburtu du dinamizatzaileak: Euskararekiko jarrera; euskararen ezagutza; hizkuntza gaitasuna; eta euskararen erabilera **[Dokumentuaren amaieran atal hauei dagozkien hainbat datu eta zertzelada erantsi dira]**

Emaitzak eta gako nagusiak aurkeztuta, parte hartzaileak bi taldetan banatu dira eta beren ustetan Erandion euskara lantzeko gaur egungo egoeran dauden **AUKERAK** eta **ZAILTASUNAK** zein diren zerrendatu dituzte.

EUSKARAREN BILAKAERA ERANDION

- Saltokira sartzen direnean haur edo gazteei euskaraz egitera "behartzen" bazaie eskolan bezala, aurkako efektua lortzen da.
- Bezeroari agurra edo lehen hitza euskaraz egiteak duen garrantzia azpimarratu behar da.
- Hizkuntzarekiko jarrerak garrantzia handia du. Nahiz eta ez behar bezala hitz egin, hitz egin behar da.

ZEIN AUKERA EMATEN DITU EGOERAK?

- Soilik goraka egin daiteke, datuen arabera ezin beherago egin.
- Gazteenek euskaraz duten ezagutza.
- Gero eta jende gehiagok ulertzen du euskara.
- Euskararekiko ezagutza handia da eta honek egoera "esplotatzeko" aukerak ematen ditu.

ZEIN ZAILTASUN AURKEZTEN DITU EGOERAK?

- Merkataritzaren eremuan lan egiten duen jende askorentzat euskara ikasteko dauden ordutegiak zailak edo ezinezkoak dira.
- Merkatarien artean dagoen euskara ezagutza txikiak bezeroari euskaraz ezin erantzutea eragiten du.
- Edozein merkatariren lehen helburua bezeroa behar bezala eta "ongi" atenditzea da, eta euskaraz egin ezkerro ez duzula behar bezala egingo pentsatzen baldin baduzu, ba ez duzu egiten.

3. EUSKARA SUSTATZEKO III. EKINTZA PLANA BALORATZEN

Erandion Euskara Sustatzeko IV. Ekintza Plana diseinatzeko antolatu den parte-hartze prozesuaren abiapuntua izan nahi du "Euskararen bilakaera Erandion. Datu estatistikoaren ustiaketa, 2017" azterlanak. Emaitza hauen oinarrian, gaur egungo egoerak euskara lantzeko eskaintzen dituen aukeren eta zailtasunen erradiografiak prozesuaren bigarren urratsa emateko lurzoru komuna izango dira.

IV. ESEP-ak jaso behar dituen gakoak eraginkorrak izatea nahi bada, aipatutako oinarri hauetaz gain, funtsezkoa da III. ESEP ezagutu eta baloratzea. Ez alferrik, prozesuaren helburuetako bat da hau, eta baita lehen lan saio hauetan egin beharreko ariketa ere.

Horretarako, Fernando Simón Erandioko Euskara Zerbitzuko teknikariak, lan saiora etorri diren herritarrei III. ESEP-aren helburu nagusiak, lan lerroak eta egitasmoak azaldu dizkie, azpimarra berezia eginez **merkataritzaren eremuarekin** lotura duten aspektuetan.

Aurkezpenaren ostean, parte hartzaileak berriro ere talde txikietan antolatu dira eta egun indarrean dagoen plana baloratu eta plan berria izango denak jaso beharko dituen gakoak pentsatzen hasteko ariketa egin dute. Ondoren plenarioan, talde handian, emandako erantzunak eta egindako ekarpenak konpartitu dira. Jarraian ariketaren emaitzak daude.

EUSKARA SUSTATZEKO III. EKINTZA PLANA BALORATZEN

- Planak jasotzen dituen helburuak gutxi direla uste dugu.
- Aurreko Planek ez dute espero zen onarpen soziala izan eta seguruenik onarpen falta hau Planekiko dagoen ezezagutzaren ondorio da.
- Oroitzen dut bere garaian euskarazko hiztegi txiki eta oinarrizko bat kaleratu zela, baina ez zuen arrakasta handirik izan merkatarien artean.
- Egiten den guztia, nola atera kalera?
- Errotulazio eta kartelak euskaraz jartzeko diru-laguntzak direla eta, gero eta gehiagok ingelesezko lelo edo mezuen alde egiten dute. Adibidez, "outlet" delakoa "Erosketen kalejira" bezala erabiltzen hasi ginen Erandion, baina merkatariak esan zuten jendeak ez zuela euskarazko leloa ulertzen. Elkartean bozketa bat egin genuen eta "outlet" erabiltzen aldeko iritziak irabazi zuen.

EUSKARA SUSTATZEKO IV. EKINTZA PLANAK JASO BEHAR DUENA

- Egiten diren kanpainak etengabe berritu behar dira, Email bidez, WhatsApp bidez... zeren lehenengo bi hilabetetan arrakasta izaten dute, errotuluak euskaratzeko laguntzen kanpainak bezala, baina gero ahaztu egiten dira.
- Planak aktiboagoa izan behar du; ez da bost urte itxaron beharrik plana dagoela esateko baizik eta aldizka gogoratzen eta berritzen joan behar den tresna bat izan behar da.
- Gainontzeko komertzioetara heltzeko zerbait erakargarria behar da. Oraingo komertzianteen elkarte eta kontaktu zerrenden bitartez Erandioko merkatarien % 62 soilik ukitzen dira.
- Merkatariak eta komertzioek euskara "plus" edo balio erantsi bat dela ikusi eta ulertu behar dute eta errealitatean, ez da hau jarrera.
- "Alfabetatze gogorra" baino "pildora txikiak" behar dira.

4. ITXIERA ETA HURRENGO URRATSAK

Parte hartzaileen iritzi eta ekarpenak jaso direlarik amaitutzat eman da gaurko saioa. Aurrez, ostera, prozesuko hurrengo urratsak zein izango diren gogoratu da:

- Batetik, urrian zehar antolatu diren Hezkuntza, Kirola eta Merkataritza eremuetako lan saioak gogorarazi dira.
- Bestetik, azaroan eremu bakoitzeko bigarren lan saio bat egingo da. Lan saio hauek helburu argia dute: IV. ESEP diseinatzeko ekarpenak eta gogoetak egitea, eta horretarako, gorago adierazi bezala, azken ariketaren emaitzetan oinarrituko dela azpimarratu da.

Merkataritza eremuko elkarte eta lagunekin azaroan bigarren saioa egingo da, beraz, eta elkar agurtu aurretik, parte hartzaileekin batera saio horren deialdia adostu da:

AZAROAK 22 asteazkena 14:30etan Udaletxean

Saioa amaituta, udaletxean, arratsaldeko 16:00tan.

5. ERANSKINAK

Akta edo memoriaren bigarren atalean esan bezala, jarraian "Euskararen bilakaera Erandion. Datu estatistikoaren ustiaketa, 2017" azterlana aurkeztean Aztikerreko teknikariak emandako zertzelada edo gako nagusiak jasotzen dira.

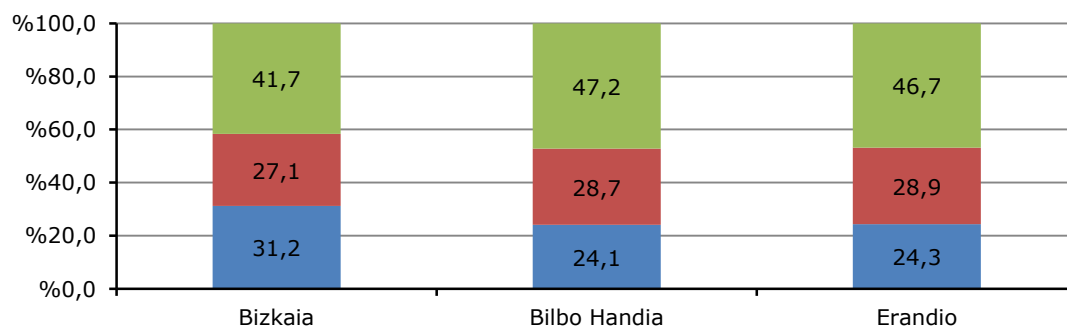
Azterlanaren emaitzek irudikatzen duten errealitatea lau daturen bitartez laburtu du dinamizatzailerak: Euskararekiko jarrera; euskararen ezagutza; hizkuntza gaitasuna; eta euskararen erabilera.

EUSKARAREKIKO JARRERA

Euskararekiko interesari dagokionez, Bizkaiko datuak EAEko datu orokorren oso antzerakoak dira. 16 urtetik gorako herritarren % 38k "interes oso handia" duela adierazten du eta beste % 28k "nahiko interes", hau da, herritarren bi herenek (% 66) euskararekiko interes positiboa azaltzen du.

EUSKARAREN EZAGUTZA

Zenbaki absolutuetan, eta bi urtetik gorako biztanleriari dagokionean, Erandioko 5.706 biztanle "elebidunak" dira (% 24,1) eta 6.778 "elebidun hartzaileak" (% 28,9). "Elebidunak" eta "elebidun hartzaileen" proportzio banaketa Bilbo Handiaren oso antzekoa da.

HIKUNTZA GAITASUNA

HIZKUNTZA-GAITASUNA ETA ADINA. 2011 (>5URTE)							
Adina	Elebidunak		Elebidun hartzaileak		Erdaldun elebakarrak		Guztira
	Kopurua	%	Kopurua	%	Kopurua	%	
5-9	790	% 73	235	% 22	54	% 5	1.079
10-14	673	% 79	136	% 16	42	% 5	851
15-19	554	% 63	177	% 20	154	% 17	885
20-24	513	% 47	265	% 24	305	% 28	1.083
25-29	521	% 33	455	% 29	583	% 37	1.559
30-34	493	% 23	818	% 37	880	% 40	2.191
35-39	404	% 17	931	% 38	1.105	% 45	2.440
40-44	305	% 15	592	% 28	1.206	% 57	2.103
45-49	193	% 11	361	% 21	1.155	% 68	1.709
50-54	134	% 9	248	% 16	1.143	% 75	1.525
55-59	94	% 6	235	% 16	1.182	% 78	1.511
60-64	90	% 6	192	% 13	1.192	% 81	1.474
65-69	74	% 6	162	% 12	1.083	% 82	1.319
70-74	111	% 11	86	% 9	773	% 80	970
75-79	112	% 12	66	% 7	722	% 80	900
80-84	121	% 20	39	% 6	458	% 74	618
>=85	86	% 19	26	% 6	348	% 76	460
Guztira	5.268	% 23	5.024	% 22	12.385	% 55	22.677

EUSKARAREN ERABILERA

EUSKARAREN KALE-ERABILERA BILAKAERA (2011-2016)		
Urtea	Euskararen erabilera	Oinarria (behatutako solaskideak)
	(%)	Kop.
2011	1,3	2.231
2016	2,0	7.067

EUSKARAREN KALE-ERABILERA, ZONALDEAREN ARABERA. ERANDIO, 2016 (EUSKARAZ, %)			
Hizkuntza	Auzoak		
	Altzaga	Astrabudua	Erandiogoikoa
Euskaraz	1,4	0,5	10,2
Gaztelaniaz	98,3	99,5	89,8
Beste hizkuntzetan	0,3	0,0	0,0
GUZTIRA	100,0	100,0	100,0
Oinarria (behatutako solaskideak)	2.984	3.309	774